

Pomóż stworzyć park szyty na miarę Twoich potrzeb

Wstęp

Park im. Stefana Żeromskiego jest obiektem pod wieloma względami wyjątkowym. Na jego specyfikę wpływają m.in. lokalizacja w centrum miasta, osadzenie w historii Szczecina i zachowanie elementów dawnej kompozycji, stary i różnorodny drzewostan oraz niezwykle atrakcyjne runo parkowe.

Miasto przystąpiło do działań mających na celu wydobycie potencjału wynikającego ze wskazanych powyżej czynników i wzmocnienie walorów rekreacyjnych parku w oparciu o zidentyfikowane potrzeby mieszkańców. W tym celu sporządzony zostanie program rewaloryzacji parku, który będzie się składać z części analitycznej i części koncepcyjnej. Część analityczna ma za zadanie zebrać i przeanalizować wszystkie informacje na temat parku – te dotyczące obecnego zainwestowania, ale także jego powiązań z otoczeniem oraz historii. W ramach części analitycznej sformułowane zostaną również założenia i wytyczne projektowe, będące podstawą opracowania koncepcji zagospodarowania parku. Aby założenia i wytyczne mogły być pełne, muszą uwzględniać potrzeby i oczekiwania mieszkańców Szczecina. Prowadzone przez Miasto konsultacje społeczne mają na celu zebranie od szczecinian jak największej ilości danych o obecnym sposobie użytkowania parku, preferencjach dotyczących wyposażenia parkowego i możliwych aktywnościach. Wszystkie zebrane w trakcie konsultacji informacje zostaną przeanalizowane i będą stanowiły ważne wskazówki w dalszym procesie opracowywania programu rewaloryzacji parku oraz tworzenia koncepcji jego funkcjonowania.

Gdzie położony jest park i jaki jest zasięg programu rewaloryzacji?

Park im. Stefana Żeromskiego w Szczecinie jest drugim co do wielkości parkiem Szczecina, który wraz z placem im. Adama Mickiewicza i placem Praw Kobiet zajmuje powierzchnię ponad 24 ha. Park położony jest w sąsiedztwie ważnych dla miasta atrakcji turystycznych, obiektów użyteczności publicznej, ośrodków kultury, placówek edukacyjnych, a także zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz istotnego węzła komunikacyjnego w rejonie placu Rodła.

Obszar parku oraz zasięg programu rewaloryzacji wyznaczają ulice: Zygmunta Starego, Jarowita, Szczerbcowa, Teofila Starzyńskiego, Wawelska, Storrady-Świętosławy, Kapitańska, Parkowa, Jacka Malczewskiego i Jana Matejki. Na poniższym rysunku przedstawiono schematycznie granice opracowania programu rewaloryzacji parku.

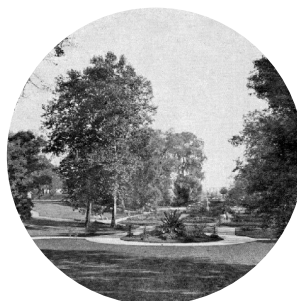

Krótką historia parku

Zaczątkiem dzisiejszego parku im. Stefana Żeromskiego był utworzony w 1810 r. z inicjatywy Towarzystwa Upiększania Miasta pierwszy park miejski w Szczecinie. Znajdujące się w rejonie dzisiejszego Hotelu Park założenie parkowe utrzymane było w stylu francuskim i cieszyło się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Teren parku stał się „zielonym salonem” miasta, organizowane tu były bale, koncerty i inne wydarzenia kulturalne. Z biegiem czasu teren parku połączono z sąsiadującymi nieczynnymi już cmentarzami, a także z terenami zieleni powstałymi po rozebraniu umocnień fortu Leopolda (dzisiejszy plac Adama Mickiewicza i plac Praw Kobiet). Od lat 80. XIX w. do lat 30. XX w. park był wzbogacany o egzotyczne gatunki drzew i krzewów, a w pod koniec XIX w. założono tu pierwsze rosarium w publicznym zespole zieleni. W 1905 r. powstał tu murowany Parkhaus, obecnie funkcjonujący pod nazwą Hotel Park.

Lata II wojny światowej park przetrwał bez większych zniszczeń. Zachowała się większość przedwojennej zabudowy, a cenny, wielogatunkowy drzewostan nie uległ degradacji. W latach 60. XX w. przeprowadzono przebudowę parku, w wyniku której ostatecznie zatarty został dawny układ kwater i mogił. Lata powojenne przyniosły spadek prestiżu i atrakcyjności parku. W 1983 r. cały park został objęty ochroną konserwatorską.

W ostatnich dziesięcioleciach widoczne jest stopniowe zmniejszanie się różnorodności gatunkowej drzew, przejawiające się głównie utratą gatunków egzotycznych, rzadko spotykanych w innych parkach. Obecnie znaczna część infrastruktury parkowej jest silnie wyeksploatowana i wymaga wymiany, a rozwijająca się i przeobrażająca tkanka miejska oraz zmiana stylu użytkowania przestrzeni miejskich stwarzają nowe potrzeby i możliwości rozwoju parku.

Dlaczego potrzebna jest kompleksowa rewaloryzacja parku?

Ostatnia kompleksowa przebudowa parku była realizowana około 60 lat temu. W trakcie prac m.in. zostały wyasfaltowane ścieżki parkowe, wykonano utwardzenia przebiegów, założono oświetlenie parku. W późniejszych latach prowadzone były prace remontowe oraz związane z doposażeniem parku. Obecnie znaczna część infrastruktury parkowej wymaga remontu lub całkowitej wymiany, a zmiana stylu użytkowania przestrzeni publicznych stwarza nowe potrzeby oraz stawia nowe wyzwania w zagospodarowaniu terenu, który służyć ma mieszkańcom.

Park im. Stefana Żeromskiego jest obiektem wpisanym do rejestru zabytków, mającym duże wartości historyczne, kulturowe i przyrodnicze. Zachowanie i ochrona wartości tego terenu wymagają kompleksowej analizy i całościowego planu rewaloryzacji. Działania konserwatorskie muszą być prowadzone na wielu płaszczyznach, np. w obrębie pielęgnacji i stopniowej wymiany drzewostanu, przywracania utraconych gatunków, odtwarzania historycznych układów kompozycyjnych, ochrony istniejącej bioróżnorodności. Wprowadzanie nowego wyposażenia rekreacyjnego, takiego jak np. ławki, urządzenia zabawowe, stanowi jedynie element kompleksowych działań rewaloryzacyjnych.

Najważniejsze uwarunkowania rewaloryzacji

Teren parku wpisany jest do rejestru zabytków, co oznacza, że ma niezwykle cenne wartości, które powinny podlegać szczególnej ochronie, a wszelkie działania prowadzone na terenie obiektu w pierwszej kolejności powinny mieć na uwadze ochronę, zachowanie, wzmocnienie lub odtworzenie tych wartości i dodatkowo wymagają zatwierdzenia przez Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie.

W obrębie cmentarzy przyłączonych przed II wojną światową do parku i przekształconych w tereny rekreacyjne nigdy nie została przeprowadzona ekshumacja. Przy planowaniu nowego zagospodarowania parku należy pamiętać, że jego znaczna część pełniła dawniej funkcję nekropolii i obecnie należy traktować ją z należyty szacunkiem jako miejsce pamięci o mieszkańcach przedwojennego Szczecina.

Park im. Stefana Żeromskiego jest niezwykle cennym obszarem pod względem przyrodniczym. Bogactwo flory i fauny czyni obszar parku unikatowym w skali miasta. Miejsce bytowania i rozrodu znajdują tutaj liczne gatunki ptaków, a obficie kwitnące wiosną runo parkowe zapewnia pokarm owadom zapylającym. Na terenie parku znajduje się wiele cennych drzew, w tym gatunków egzotycznych, a wiek najstarszych okazów szacuje się na około 210 lat.

W związku z koniecznością zapewnienia ochrony cennych walorów parku oraz uszanowania historii miejsca w procesie projektowym może okazać się, że nie wszystkie pomysły na zagospodarowanie parku będą mogły zostać wdrożone.

W ramach prowadzonych od lat działań wspierających bioróżnorodność w parku pozostawiane są martwe drzewa, które stanowią schronienie i pokarm dla owadów, ograniczane jest koszenie runa parkowego oraz ustawiane są stosy gałęzi, w których schronienie mogą znaleźć niewielkie zwierzęta, takie jak np. jeże.

Jaki wpływ na proces rewaloryzacji mają mieszkańcy?

W ramach rewaloryzacji planujemy zająć się przestrzenią parku im. Stefana Żeromskiego, placu im. Adama Mickiewicza i placu Praw Kobiet. Chcemy, aby obszar ten odzyskał swój dawny blask, a jednocześnie odpowiadał potrzebom dzisiejszych mieszkańców miasta i był dla nich miejscem wypoczynku i wspólnego spędzania czasu. Proces rewaloryzacji parku nie byłby kompletny i skuteczny, gdyby nie uwzględniał oczekiwań społeczeństwa i nie próbował im sprostać. Dlatego zachęcamy wszystkich użytkowników parku do wzięcia udziału w anonimowej ankiecie. Pytania będą dotyczyły preferowanego wyposażenia parku i rodzajów aktywności na jego terenie, a także dzisiejszego funkcjonowania parku, odbioru i oceny tej przestrzeni.

Zebrane ankiety pozwolą nam na określenie obecnego i potencjalnego profilu użytkowników parku oraz dobór wyposażenia parkowego w taki sposób, aby jak najbardziej odpowiadało potrzebom wszystkich osób korzystających i chcących skorzystać z parku.

